

REPUBLIKA HRVATSKA

Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom

Broj: POSI-1.9.1-225/11-04-05

Zagreb, 28. veljače 2012.

HRVATSKI ZAVOD ZA ZAPOŠLJAVANJE
Radnička cesta 1, 10000 Zagreb

Predmet: R.M., preporuka
- daje se. -

Poštovani,

Postupanje u slučaju M.R. ukazalo je na neke pravne nedoumice pa i praznine u području ostvarivanja prava na profesionalnu rehabilitaciju pa nam je upravo ovaj primjer poslužio da upozorimo na neuređenost ovog područja, nedostatak provedbenih propisa i nedorečenost što vjerojatno dovodi do nesnalaženja od strane pojedinih područnih službi.

Premda u prvotnom očitovanju Područna služba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (dalje HZZ) u Zagrebu navodi da je postupajući u slučaju M.R. primijenila čl. 6. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji, ali ne i čl. 7. koji je neodvojiv od čl. 6. jer definira način provedbe čl. 6. Vi se u svom očitovanju broj: Klasa: 052-01/11-01/59; Ur. broj: 344-10/1-11-03 od 16. siječnja 2012. pozivate na članak 26. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN br. 80/08, 94/09, 121/10 i 25/12) navodeći bitnim da je upravo temeljem ove odredbe doneseno Mišljenje Odsjeka za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje.

U svom odgovoru navodite i to da HZZ ima javne ovlasti u domeni upravnog rješavanja o pravima nezaposlenih osoba za vrijeme nezaposlenosti primjenjivati odredbe Zakona o općem upravnom postupku što pretpostavlja donošenje rješenja u prvom stupnju na koje je dopuštena žalba drugostupanjskom tijelu. Sasvim je svejedno postupiti li HZZ prema Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju ili prema Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, dužan je donijeti rješenje prema čl. 96. st. 1. Zakona o općem upravnom postupku (NN br. 47/99, dalje ZUP-a).

Želimo još jednom naglasiti da Mišljenje Odsjeka za profesionalno usmjeravanje nema obilježja rješenja sukladno čl. 98. st. 1. ZUP-a i na njega stranka ne može uložiti prigovor ili žalbu. Napominjemo da se u slučaju R. prema očitovanju područne službe navodi da stranka nije podnijela zahtjev, pa je ostalo nejasno zašto se postupalo kao da je zahtjev podnesen, ali bez donošenja rješenja pa je stranci uskraćeno pravo žalbe.

Budući da je profesionalna rehabilitacija detaljno uređena člancima 6. i 7. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom koji je lex specialis u području profesionalne rehabilitacije, odredba čl. 26. Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti posve je suvišna tim više što je sadržaj ove odredbe dio sadržaja odredbe čl. 6. Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom koji navodi:

„(1) Osoba s invaliditetom ima pravo na profesionalno osposobljavanje i rehabilitaciju (u daljnjem tekstu: profesionalna rehabilitacija) pod općim uvjetima, a ako je to potrebno zbog vrste i težine invaliditeta ili uspješnosti rehabilitacijskog procesa i u posebnim školama i ustanovama za profesionalnu rehabilitaciju, po prilagođenim ili posebnim programima.

(2) Profesionalna rehabilitacija obuhvaća sljedeće mjere i aktivnosti:

- utvrđivanje preostalih radnih i općih sposobnosti,*
- profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,*
- analizu tržišta rada, mogućnost zapošljavanja i uključanja u rad,*
- procjenu mogućnosti izvođenja, razvoja i usavršavanja programa profesionalnog osposobljavanja,*
- radno osposobljavanje, dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i programe za održavanje i usavršavanje radnih i radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,*
- informiranje i savjetovanje o pomoćnoj tehnologiji u učenju i radu,*
- pojedinačne i skupne programe za unaprjeđenje radno-socijalne uključenosti u zajednicu,*
- savjetodavne prijedloge o primjeni različitih tehnologija i tehnika u učenju i radu uz procjenu mogućnosti primjene,*
- pretprofesionalno učenje, planiranje i primjena odabrane tehnologije,*
- razvoj motivacije i osposobljavanje osobe s invaliditetom u korištenju odabrane tehnologije,*
- tehničku pomoć, podršku, praćenje i procjenu rezultata,*
- informiranje i podršku u izvorima financiranja.*

(3) Trajanje profesionalne rehabilitacije (.....)“

dok Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti u čl. 26. navodi:

„(1) Profesionalna rehabilitacija omogućuje nezaposlenim osobama s invaliditetom, utvrđenim prema posebnim propisima, stjecanje znanja i vještina potrebnih za zapošljavanje, odnosno zadržavanje zaposlenja.

(2) U svrhu pripreme za zapošljavanje nezaposlenih osoba s invaliditetom Zavod može osobu uputiti na sljedeće postupke profesionalne rehabilitacije:

- 1) utvrđivanje preostalih radnih i općih sposobnosti,*
- 2) profesionalno informiranje, savjetovanje i procjenu profesionalnih mogućnosti,*
- 3) radno osposobljavanje, prekvalifikaciju, dokvalifikaciju i programe održavanja i usavršavanja radno-socijalnih vještina i sposobnosti u razdoblju do zapošljavanja,*
- 4) pojedinačne i skupne programe unaprjeđenja radno-socijalne uključenosti u zajednicu.“*

S obzirom da za rješavanje o pravima osoba s invaliditetom, od kojih je jedno i pravo na profesionalnu rehabilitaciju, Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom predstavlja zakon *lex specialis*, u tom smislu preporučujemo da Središnja služba svojim internim aktom ujednači praksu područnih službi u postupanju po pitanju profesionalne rehabilitacije.

Poznato nam je da je gospođa R. zahvaljujući mjerama za poticanje zapošljavanja bila uključena na informatičke radionice i uspješno završila informatičku edukaciju, stoga cijenimo trud stručnih djelatnika Vase Područne službe u Zagrebu kroz partnerstvo u sklopu IPA projekta "Pružanje jednakih mogućnosti za zapošljavanje osoba s invaliditetom zbog psihičkih poremećaja" kojeg provodi Udruga za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja „Svitanje“ te njihovo zalaganje u aktivnostima kojima se unaprjeđuju znanja i vještine osoba s invaliditetom.

Budući da dijelimo interes za osobe s invaliditetom u području zapošljavanja, smatramo da se područje profesionalne rehabilitacije treba urediti posebnim provedbenim propisom kako bi odredbe Zakona bile i provedive. Ovdje posebno mislimo na osiguranje uvjeta koji bi omogućili da profesionalna rehabilitacija i ocjena preostalih radnih sposobnosti bude multidisciplinarna kako bi ostvarila svoj krajnji cilj, a to je zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Navedenu preporuku ističemo sukladno čl. 9. i 10. Zakona o pravobranitelju za osobe s invaliditetom (NN br. 107/07).

S poštovanjem,

Na znanje:

- Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područna služba Zagreb
Zvonimirova 15, 10000 Zagreb